בחירת האנגלית לאחר העצמאות

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

ארבע שפות רשמיות ושפה לאומית אחת

המסגרת המשפטית של השפה בסינגפור התגבשה בשלושה שלבים. ב־1955 העניקה האספה המחוקקת מעמד רשמי לאנגלית, למנדרינית, למלאית ולטמילית. לאחר השלטון העצמי הפנימי ב־1959 התקבלה המלאית כשפה הלאומית, בהתאם לתוכנית המיזוג עם מלאיה. לאחר ההיפרדות ב־1965 אושרו ארבע השפות כשפות רשמיות.[1] פרק C.II מתאר את האירועים הפוליטיים של אותן שנים.

החוקה מנסחת את התוצאה בסעיף 153A. לפי פסקתו הראשונה, מלאית, מנדרינית, טמילית ואנגלית "shall be the 4 official languages in Singapore". לפי הפסקה השנייה, השפה הלאומית "shall be the Malay language and shall be in the Roman script". סייג מוסיף כי אין לאסור על אדם או למנוע ממנו להשתמש בכל שפה אחרת, ללמד אותה או ללמוד אותה. הוא גם משמר את זכות הממשלה לקיים את השימוש בשפותיהן של קהילות אחרות ואת לימודן.[2] סעיף 152(2) מחייב עוד את הממשלה להגן על האינטרסים של המלאים, העם הילידי של סינגפור, ולקדם אותם, לרבות שפתם.[3]

החוקה אינה מעניקה אפוא לאנגלית מעמד מיוחד בין ארבע השפות הרשמיות. מעמדה של האנגלית כשפת העבודה נשען על הנוהג, על מערכת החינוך ועל מספר קטן של כללים החלים על מוסדות מסוימים. בכך שונה סינגפור מהונג קונג, שהחוק הבסיסי שלה (Basic Law) קובע במפורש כי ניתן להשתמש באנגלית כשפה רשמית לצד הסינית. השוואה זו נדונה בסוף פרק זה.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

טעות נפוצה

מקובל להניח שהאנגלית היא השפה הלאומית של סינגפור. השפה הלאומית היא מלאית, לפי סעיף 153A(2) לחוקה, והיא שומרת על תפקידיה הסמליים: ההמנון הלאומי *Majulah Singapura* מושר במלאית, ופקודות צבאיות ניתנות בה.[4] האנגלית היא אחת מארבע שפות רשמיות בעלות מעמד חוקתי שווה. שליטתה כשפת הממשלה, המשפט והעסקים היא תוצאה של מדיניות ושל נוהג מאז שנות ה־60, ללא כל עדיפות חוקתית.

מדוע אנגלית

מנהיגי מפלגת הפעולה העממית (PAP), ששלטו בסינגפור מ־1959, היו בעצמם ברובם בעלי השכלה אנגלית. Lee Kuan Yew גדל במשפחה שדיברה אנגלית כשפתה הראשונה. הוא החל ללמוד מנדרינית רק ב־1955, בגיל 32, כאשר יריב במערכת הבחירות של אותה שנה ניצל את חוסר יכולתו לשוחח בסינית.[5] אף על פי כן, בחירתם באנגלית הייתה החלטה פוליטית שהיו לה כמה סיבות, והממשלה חזרה עליהן פעמים רבות בעשורים שלאחר מכן.

הסיבה הראשונה הייתה ניטרליות. שפה השייכת לקהילה אחת הייתה מעניקה יתרון לאותה קהילה בחינוך, בתעסוקה ובחיים הציבוריים. מנדרינית הייתה מיטיבה עם הרוב הסיני ומבהילה את המיעוטים המלאי וההודי וכן את המדינות השכנות. המלאית, השפה הלאומית, הייתה שפתו של מיעוט בתוך סינגפור. האנגלית לא השתייכה לאף אחת משלוש הקהילות העיקריות, ולכן העמידה אותן, לפחות עקרונית, על בסיס שווה. הסיבה השנייה הייתה כלכלית. האנגלית הייתה שפתן של החברות הבריטיות, האמריקאיות והאירופיות שאת השקעותיהן ביקשה המועצה לפיתוח כלכלי (Economic Development Board) למשוך, כפי שמראה פרק C.III. היא הייתה גם שפת המדע, הטכנולוגיה והסחר הבינלאומי. הסיבה השלישית הייתה הגישה לעולם. מדינה קטנה ללא עורף נזקקה לשפה שתחבר אותה לשווקים, למוסדות ולידע מעבר לאזורה.[6]

כל אחת מהסיבות הללו חלה על המרכז הפיננסי. בנקים זרים יכלו להעסיק עובדים מקומיים שכתבו ודיברו בשפת המטה שלהם. שוק הדולר האסייתי (Asian Dollar Market) שהוקם ב־1968, הנבחן בפרק C.IV, יכול היה לפעול באנגלית עם אותם מסמכים כמו שוק האירו־דולר בלונדון. הרשות המוניטרית של סינגפור (Monetary Authority of Singapore, MAS), שנוסדה ב־1971 ונבחנת בפרק C.V, יכלה לגייס פקידים שקראו את הדוחות של הבנק להסדרים בינלאומיים (Bank for International Settlements) ושל קרן המטבע הבינלאומית ללא תרגום.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

מארבעה מסלולים למערכת לאומית אחת

בחירת האנגלית יושמה באמצעות בתי הספר לאורך יותר מעשרים שנה. ב־1966 הפכה הממשלה את הדו־לשוניות לעיקרון בחינוך: כל תלמיד למד אנגלית ושפה שנייה, שעבור רוב התלמידים הייתה השפה הרשמית של קהילתם.[7] ההורים נותרו חופשיים לבחור את מסלול השפה של בית הספר של ילדיהם. הם בחרו באנגלית במספרים הולכים וגדלים, משום שראו היכן נמצאות המשרות. בין תחילת שנות ה־60 לסוף שנות ה־70 עלה שיעור התלמידים שנרשמו לבתי ספר שבהם שפת ההוראה אנגלית מכ־50 לכ־90 אחוז, ואילו בתי הספר הסיניים, המלאיים והטמיליים איבדו תלמידים, וכמה מהם נסגרו.[8]

למדיניות היו עלויות שהממשלה עצמה תיעדה. בחינה בראשות Goh Keng Swee ב־1978 מצאה כי המדיניות הדו־לשונית הייתה "not universally effective". פחות מ־40 אחוז מהתלמידים הגיעו לרמת שליטה מינימלית בשתי שפות, ורק 11 אחוז ממתגייסי הכוחות המזוינים שלטו באנגלית ברמה מספקת.[9] ילדים רבים באו מבתים שבהם לא דיברו לא אנגלית ולא מנדרינית. הם לימדו אותם בשתי שפות שהיו זרות להם שתיהן. דוח Goh הוביל להפרדה למסלולים לפי יכולת ולהוראה שיטתית יותר של שפות. מבצע "דברו מנדרינית" (Speak Mandarin Campaign), שהשיק Lee Kuan Yew ב־7 בספטמבר 1979 ונבחן בפרק J.II, טיפל בחצי השני של הבעיה.[10]

גורלה של אוניברסיטת נאניאנג (Nanyang University) סימן את קץ ההשכלה הגבוהה בשפה הסינית. בשנות ה־70 לחץ Lee Kuan Yew על האוניברסיטה לאמץ את האנגלית כשפת ההוראה שלה בתוך חמש שנים. לאחר שמיזוגה עם אוניברסיטת סינגפור אושר באפריל 1980, קמה האוניברסיטה הלאומית של סינגפור (National University of Singapore) באוגוסט 1980.[11] עבור סינגפורים רבים בעלי השכלה סינית, סגירתה של Nantah, כפי שכונתה האוניברסיטה, נותרה זיכרון כואב. היא הראתה שלבחירה באנגלית היה מחיר תרבותי.

התהליך הושלם ב־1987, כאשר האנגלית הוגדרה רשמית כשפה הראשונה של מערכת החינוך. בתי הספר בשפות המקומיות שנותרו נקלטו במערכת חינוך לאומית אחת (National System of Education), שבה האנגלית היא שפת ההוראה בכל המקצועות למעט שפות האם.[12] מאז, כל ילד העובר במערכת בתי הספר של סינגפור מתחנך באנגלית מבית הספר היסודי ועד האוניברסיטה. הדור שנכנס לבית הספר היסודי בשנות ה־80 מאייש כיום רבות מהעמדות הבכירות בבנקים, במשרדי עורכי הדין ובגופי הרגולציה של המרכז הפיננסי.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

האנגלית בפרלמנט ובבתי המשפט

שני מוסדות מראים כיצד השוויון החוקתי של ארבע השפות הרשמיות מתקיים לצד הבכורה המעשית של האנגלית. הראשון הוא הפרלמנט. סעיף 53 לחוקה קובע כי "until the Legislature otherwise provides, all debates and discussions in Parliament shall be conducted in Malay, English, Mandarin or Tamil."[13] תקנון הפרלמנט (Standing Orders) חוזר על הכלל. חבר פרלמנט רשאי לנאום בכל אחת מארבע השפות ולשלב ביניהן בנאום אחד.[14] לפיכך יכולים חברי הפרלמנט לפנות לבית בשפת אמם. דיונים על המדיניות הדו־לשונית או על ענייני המלאים כוללים לעתים קרובות נאומים במנדרינית, במלאית או בטמילית.

אף על פי כן, מנגנון הפרלמנט פועל באנגלית. כאשר אמצעי התרגום הסימולטני אינם מספקים, רשאי יושב ראש הפרלמנט לדרוש מחבר המבקש לנאום במלאית, במנדרינית או בטמילית למסור למתורגמן תרגום לאנגלית של נאום מוכן.[15] עצומה לפרלמנט חייבת להיכתב באנגלית.[16] הצעות חוק מנוסחות, נדונות ומתקבלות באנגלית, ולכן החוקים המפורסמים ב־Singapore Statutes Online קיימים באנגלית בלבד.[17] משקיע המבקש להכיר את הדין יכול אפוא לקרוא נוסח מחייב אחד, בלי להשוות בין גרסאות לשוניות כפי שמחייבים החוקים הפדרליים השווייצריים.

המוסד השני הוא מערכת המשפט. בתי המשפט מציגים את המצב בפשטות: "All court proceedings in Singapore are conducted in English." צדדים שאינם חשים בנוח באנגלית יכולים להיעזר במתורגמנים של בתי המשפט. בית המשפט העליון (Supreme Court) מציע תרגום למנדרינית, להוקיין, לטאוצ'ו, לקנטונזית, למלאית, לג'אווית, לבויאנית ולטמילית, ובתי משפט המדינה (State Courts) מוסיפים מלאיאלאם ואורדו.[18] מסמכים בשפות אחרות מוגשים לבית המשפט בתרגום לאנגלית. פסקי הדין נכתבים ומתפרסמים באנגלית, וכך הפסיקה הסינגפורית נגישה ישירות לעורכי דין בכל עולם המשפט המקובל.

הערות

1. Wikipedia, "Language policy in Singapore" (נצפה בנובמבר 2026): מעמד רשמי לאנגלית, למנדרינית, למלאית ולטמילית עם האספה המחוקקת ב־1955 (בהסתמך על Newman, 1986); המלאית התקבלה כשפה הלאומית לאחר השלטון העצמי ב־1959; ארבע השפות הוכרזו רשמיות עם Singapore Independence Act ב־1965 (בהסתמך על Ng, 2017). ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

2. Constitution of the Republic of Singapore, סעיף 153A(1) ו־(2), הנוסח כפי שפורסם ב־constituteproject.org (Singapore 1963, rev. 2016), נצפה בנובמבר 2026. ↩

3. Constitution of the Republic of Singapore, סעיף 152(2), הנוסח כפי שפורסם ב־constituteproject.org (נצפה בנובמבר 2026). ↩

4. על השימוש במלאית בהמנון הלאומי *Majulah Singapura* ובפקודות התרגילים בכוחות המזוינים של סינגפור, ראו National Library Board Singapore, *Singapore Infopedia*, "National anthem". ↩

5. Wikipedia, "Lee Kuan Yew" (נצפה בנובמבר 2026): "the family spoke English as its first language"; "Lee first started learning Mandarin in 1955, at the age of 32" (בהסתמך על נאומו בהשקת חגיגות 30 שנה למבצע Speak Mandarin Campaign, 17 במרץ 2009); המתמודד מטעם המפלגה הדמוקרטית Lam Thian "capitalised on Lee's inability to converse in Chinese" במערכת הבחירות של 1955. ↩

6. על הנימוקים שניתנו לבחירת האנגלית, ראו Lee Kuan Yew, *My Lifelong Challenge: Singapore's Bilingual Journey*, Singapore, Straits Times Press, 2012, ו־Lee Kuan Yew, *From Third World to First: The Singapore Story 1965–2000*, Singapore, Times Editions, 2000, הפרק על השפה. ↩

7. Wikipedia, "Education in Singapore" (נצפה בנובמבר 2026): "The bilingual policy was first adopted in 1966." הערך מציין גם את 1960 כמועד של הנהגה מוקדמת יותר של הדו־לשוניות בבתי הספר, פער המשקף את הנהגתה ההדרגתית של המדיניות. ↩

8. Wikipedia, "Languages of Singapore" (נצפה בנובמבר 2026): בין תחילת שנות ה־60 לסוף שנות ה־70 עלה שיעור התלמידים בבתי ספר שבהם שפת ההוראה העיקרית אנגלית מ־50 אחוז ל־90 אחוז; הנוכחות בבתי ספר שבהם שפת ההוראה מנדרינית, מלאית וטמילית ירדה, וכמה בתי ספר נסגרו. ↩

9. Wikipedia, "Language policy in Singapore" (נצפה בנובמבר 2026), בהסתמך על Goh Keng Swee et al., *Report on the Ministry of Education 1978*, Singapore, 1979: המדיניות הדו־לשונית הייתה "not universally effective"; לפחות מ־40 אחוז מהתלמידים הייתה רמת שליטה מינימלית בשתי שפות; רק 11 אחוז ממתגייסי הכוחות המזוינים שלטו באנגלית ברמה מספקת. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

10. Wikipedia, "Speak Mandarin Campaign" (נצפה בנובמבר 2026): המבצע "launched on 7 September 1979 by then Prime Minister Lee Kuan Yew". ↩

11. Wikipedia, "Nanyang University" (נצפה בנובמבר 2026): Lee Kuan Yew "in April 1980, the merger was confirmed"; National University of Singapore Act 1980. Wikipedia, "National University of Singapore" (נצפה בנובמבר 2026), מציין 6 באוגוסט 1980 בגוף הערך ו־8 באוגוסט 1980 בתיבת המידע. ↩

12. Wikipedia, "Education in Singapore" (נצפה בנובמבר 2026): האנגלית "officially designated the first language within the local education system in 1987"; Wikipedia, "Language policy in Singapore" (נצפה בנובמבר 2026): "When vernacular schools were closed in 1987, the Ministry of Education implemented the National System of Education" (בהסתמך על Mohamed, 2005). ↩

13. Constitution of the Republic of Singapore, סעיף 53, מצוטט בהערה 12 ל־Standing Orders of the Parliament of Singapore (הדפסה מחודשת הכוללת תיקונים עד 8 במאי 2017), parliament.gov.sg, נצפה בנובמבר 2026. ↩

14. Standing Orders of the Parliament of Singapore, SO 47 ("A Member may speak in English, Malay, Mandarin or Tamil as permitted by law") ו־SO 48(7) ("A Member may use any or any combination of the four official languages in his speech"). ↩

15. Standing Orders of the Parliament of Singapore, SO 49(1)(a) ו־(b). ↩

16. Standing Orders of the Parliament of Singapore, SO 18(5)(g): "Every Petition shall be written in the English language." ↩

17. על ניסוח החקיקה הסינגפורית ופרסומה באנגלית, ראו Attorney-General's Chambers, Singapore Statutes Online (sso.agc.gov.sg), שבו מתפרסמים כל החוקים וחקיקת המשנה באנגלית; לא אותרה הוראת חוק הקובעת את האנגלית כשפת החקיקה. ↩

18. Singapore Courts, "Interpretation services", judiciary.gov.sg (נצפה בנובמבר 2026): "All court proceedings in Singapore are conducted in English"; תרגום

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

פנימי לסינית (מנדרינית, הוקיין, טאוצ'ו, קנטונזית), למלאית, לג'אווית ולבויאנית ולטמילית בבית המשפט העליון ובבתי המשפט לענייני משפחה (Family Justice Courts), ובנוסף מלאיאלאם ואורדו בבתי משפט המדינה. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.